

KynnySry

**TOIMINTA-
KERTOMUS
1996**

TOIMINTAKERTOMUS 1996

Sisällysluettelo

Yleistä	1
1. JÄRJESTÖTOIMINTA JA HALLINTO	1
Yhdistyksen kokoukset	1
Hallituksen kokoukset	1
Toimisto	1
Helsingin toimitilat	2
Toimihenkilöt	2
Toimikuntatapaaminen	2
Jäsenillat	3
KynnysForum	3
Vammaisjärjestöjen yhteistyö	3
Yhteistyö muiden järjestöjen kanssa	3
TAIKA-ryhmä	3
IEK:ssa olleet näyttelyt	4
2. ITSENÄISEN ELÄMÄN KESKUSTEN VERKOSTO	4
Itsenäisen Elämän Keskuksien avajaiset	4
Joensuu	4
Jyväskylä	5
Oulu	5
Tampere	6
Turku	6
3. VERTAISTUKI-/NEUVONTA JA KOULUTUS	7
Juridinen neuvonta	7
Vertaistukiryhmät	7
Vaillinaiset	7
Kompleksit ketoon	7
3R - Riko Rajasi Ryhmä	7
Kynän varteen -kirjoittajapiiri	7
Koulutustoiminta	7
Vammaisille henkilöille suunnattu koulutus	8
Pomokurssi	8
Seksuaalisuus voimavarana -kurssi	8
Mahdollisuuksien Tie	8
Kaapin paikka ja sen näyttäjät -seminaari	8
Sidosryhmäkoulutus	8
Vammainen henkilö vertaisneuvojana -työllistymiskurssi ..	9

Tukipuhelintoiminta	9
4. TIEDOTUSTOIMINTA	10
Kynnys-lehti	10
UutisKynnys	10
Filmifestivaalit	10
Julkaisujen myynti	10
5. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA	10
Helios	10
Kansainvälinen kulttuuritoiminta	11
Sambia-opiskelijaprojekti	11
Vammaisten oikeudet EU:ssa	11
6. RESURSSI-PROJEKTI	11
Käynnistys	11
Henkilöstö	11
Koulutus	12
7. SAAMELAISPROJEKTI	12
Työskentelymuodot	13
Yhteistyökumppanit	13
Saamenkielinen tiedotusmateriaali	13
8. TALOUS	13

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1996

Yleistä

Yhdistyksen toiminta laajeni huomattavasti vuonna 1996. Niille viidelle paikkakunnalle, joissa oli aikaisemmin aluetoimikunta, saatiin Itsenäisen Elämän Keskus. Nyt vammaisilla henkilöillä on paikka omalle toiminnalleen yhteensä kuudessa kaupungissa eri puolilla Suomea.

Työllistyminen on myös ollut asia, johon yhdistys on käyttänyt paljon voimavaroja kuluneena vuonna. Työllistymisprojekti Resurssi käynnistyi viidellä paikkakunnalla. Tämän lisäksi aloitettiin työllistämiskoulutus vertaisneuvonnasta yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa.

Toinen toiminta-alue, joka on kasvoi voimakkaasti viime vuonna, oli vammaiskulttuuri. Vammaiset henkilöt antoivat vahvan panoksensa kulttuurin saralla.

1. JÄRJESTÖTOIMINTA JA HALLINTO

Yhdistyksen kokoukset

Yhdistyksen varsinaisia kokouksia ovat sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset. Kevätkokous pidettiin 14.4. Helsingin Itsenäisen Elämän Keskuksessa. Paikalla oli 38 jäsentä ja puheenjohtajana kokouksessa toimi Aulis Mäkinen Jyväskylästä. Syyskokous pidettiin 26.10. Helsingin Itsenäisen Elämän Keskuksessa. Paikalla oli 23 jäsentä ja puheenjohtajana kokouksessa toimi Paula Pietilä Tampereelta. Sääntömääräisissä kokouksissa käsiteltiin sääntöjen määräämät asiat.

Hallituksen kokoukset

Vuonna 1996 hallitukseen kuuluivat:

Kalle Könkkölä, puheenjohtaja, Helsinki
Liisa Pöllänen-Kauppinen, varapuheenjohtaja, Helsinki
Tarja Hottinen, Helsinki
Pekka Leinonen, Turku
Sari Loijas, Ilomantsi
Kati Sinivirta-Koskelo, Vantaa ja
Sakari Solasaari, Lahti.

Koska Sari Loijas aloitti työskentelyn Kynnys ry:n palveluksessa, hän luopui hallitustyöskentelystä. Kevätkokouksessa hänen tilalleen hallitukseen valittiin Kari Oja Jyväskylästä.

Hallitus kokoontui 15 kertaa ja pöytäkirjan pykälä tuli 216.

Toimisto

Toimistossa on ollut sijoitettuna nuorisotyöllistettyjä toimistotehtäviin. Siivoustyö on hoidettu kriminaaliyhdistyksen yhdyskuntapalvelun suorittajien avulla. Kirjanpitoa hoiti yksityinen tilitoimisto E. Husu.

Hallituksen kokouksessa nimitettiin johtoryhmä: Kalle Könkkölä, puheenjohtaja; kehittämis- ja taloussihteeri Jarmo Tiri, järjestösihteeri Mervi Niemelä, ja hallituksen jäsen Kati Sinivirta-Koskelo. Johtoryhmä sovittaa Resurssi-projektin tavoitteet ja toiminnan yhdistyksen muuhun toimintaan, tukee projektipäällikköä työssään ja suunnitelmien toteutuksessa, valmistelee tarvittaessa Resurssi-projektiin liittyviä asioita hallitukselle ja toimeenpanee hallituksen sille antamat tehtävät. Johtoryhmän kokouksista laaditaan muistiot hallitukselle.

Helsingin toimitilat

Yhdistys omistaa toimitilat Helsingin Ruoholahdessa osoitteessa Itämerenkatu 2. Kun Resurssi-projekti käynnistyi vuoden alussa ja muutenkin henkilöstömäärä lisääntyi, kävivät nämä toimitilat liian pieniksi, ja yhdistys vuokrasi lisäksi toimistohuoneen osoitteesta Itämerenkatu 8.

Toimihenkilöt

Kynnys ry:ssä oli vuoden alussa palkattuina toimihenkilöt seuraaviin tehtäviin: järjestösihteeri, kehittämissihteeri, koulutussihteeri, lakimies, toimistosihteeri, telemarkkinoija, saamelaisprojektisihteeri, kaksi osa-aikaista aluesihteeriä (35 h / kk) ja EU-sihteeri.

Taloussihteeri aloitti työnsä 9.1. Kehittämissihteeri jäi virkavapaalle touku-kuun alusta. Järjestösihteeri Elisa Pelkonen oli virkavapaalla toimestaan koko vuoden. Järjestösihteerin sijaisena toimi 25.3. saakka Mervi Niemelä, joka siirtyi silloin projektisihteeriksi Joensuuhun. Järjestösihteerin sijaisena jatkoi Taija Heinonen.

Maaliskuun alussa yhdistyksessä aloitti työnsä osa-aikainen kulttuurisihteeri Sari Salovaara. Hänen työtehtäviään oli TAIKA- eli Taide Kaikille -toiminnan vetäminen, elokuvatapahtuman järjestäminen, kansainvälinen kulttuuriyhteistyö ja yhteistyö muiden suomalaisten vammaisjärjestöjen kanssa kulttuuriyhdistys EUCREA:ssa.

Tampereen ja Turun osa-aikaiset aluesihteerit siirtyivät projektisihteeereiksi maaliskuun alusta. Lisäksi Resurssi-projektissa on projektipäällikkö ja kahdeksan muuta työntekijää (katso kohta 6).

Telemarkkinoija lopetti työnsä työllistämistuen loputtua kesällä. Taloussihteerin lisäksi kirjanpitoa palkattiin hoitamaan laskentasihteeri, joka aloitti työkokeiluna 18.9. ja siirtyi kokeilun loputtua marraskuussa varsinaiseen työsuhteeseen.

Koulutussihteeri siirtyi johtamaan työllistämiskurssia vertaisneuvonnasta, ja hänen lisäkseen koulutusasioita palkattiin hoitamaan kurssisihteeri, joka aloitti osapäiväisenä (4h/päivä) 28.10.

Toimikuntatapaaminen

Toimikuntatapaaminen pidettiin Joensuun kuntohovissa 1.8.-30.9. Paikalla oli 15 yhdistyksen jäsentä eri toimikunnista. Tärkein keskustelunaihe oli tiedottaminen sekä sisäisesti että ulospäin.

Jäsenillat

Kevät- ja syyskokouksen jälkeen vietettiin yhdessä iltaa ravintolassa Helsingissä.

KynnysForum

KynnysForum-tilaisuuksissa keskusteltiin keväällä mm. joukkoliikenteestä ja asumisen erilaisista vaihtoehtoista.

Vammaisjärjestöjen yhteistyö

Yhdistys toimi aktiivisesti Vammaisjärjestöjen neuvottelukunnassa ja vammaisneuvostoissa. Valtakunnallisessa vammaisneuvostossa yhdistyksen edustajana oli Elisa Pelkonen.

Vamma -96 työryhmä pohti laajasti vammaisten sosiaaliturvaa ja siihen tarvittavia muutoksia. Työryhmässä olivat vammaisjärjestöjen edustajina Pekka Leinonen ja Elisa Pelkonen. Yhdistyksen lakimies Jari Korpi oli mukana taustaryhmässä, joka selvitti vammaisten sosiaaliturvan muutostarpeita työryhmän työn pohjaksi.

Kulttuurisihteeri oli mukana perustamassa suomalaisten vammaisjärjestöjen yhteiselintä kulttuuriyhdistys EUCREA:a, joka on eurooppalaisen vammaisten henkilöiden luovuutta edistävän järjestön Suomen osasto.

Yhteistyö muiden järjestöjen kanssa

Lakimies Jari Korpi toimi Ihmisoikeusliitto ry:n johtokunnan jäsenenä. KynnysKorva-tukipuhelimen ja SETA ry:n ylläpitämän tukipuhelimen päivystäjillä oli yhteistyötä ja yhteistä koulutusta.

TAIKA-ryhmä

TAIKA- eli Taide Kaikille -ryhmässä toimii vammaisia eri taiteenalojen harrastajia kulttuurisihteerin vetämänä. Ryhmä järjesti tapaamisia, keskustelutilaisuuksia kulttuurista ja vierailukäyntejä esimerkiksi Muu ry:hyn. Yhdistyksessä toimi myös näytelmäharrastajien TAIKA-teatteri.

Kesäkuussa pidettiin ympäristötaidetapahtuma Vihdissä. Osallistujat tekivät taidetta ruhosta, kaarnasta, kivistä, maasta, puitten rungoista, tuulen suhinasta ja yhdessä tekemisestä. Pohdittiin, mitä on taide ja mitä on ympäristötaide.

Paljain jaloin Paksalossa -taidetapahtuma pidettiin myöhemmin kesällä Lohjan maalaiskunnassa. Kuvataide- ja installaationäyttelyssä sekä hahmotaideterapiatyöpajoissa oli mukana TAIKA-ryhmäläisiä. Tapahtuma herätti paljon kiinnostusta ja sai runsain mitoin innostunutta palautetta.

TAIKA-ryhmän kanssa teki läheistä yhteistyötä kontakti-improvisaatiota harrastava ryhmä Rajat'on.

IEK:ssa olleet näyttelyt

Helsingin Itsenäisen Elämän Keskuksen tiloissa ovat kuvataiteilijat laittaneet töitään esille mm. valokuvia, sarjakuvia, öljymaalauksia ja akvarelleja. Näyttelyiden yhteydessä on pidetty avajaistilaisuuksia, joista on tiedotettu julkiselle sanalle.

2. ITSENÄISEN ELÄMÄN KESKUSTEN VERKOSTO

Itsenäisen Elämän Keskusten avajaiset

Niillä viidellä paikkakunnalla, joilla aikaisemminkin oli aluetoimikunta, Kynnys ry. vuokrasi vuonna 1996 toimitilat, joita kutsutaan Itsenäisen Elämän Keskukseksi. Uusissa keskuksissa käynnistyi toiminta jo keväällä. Juhlalliset avajaiset pidettiin kaikissa keskuksissa vasta syksyllä, kun tilat oli saatu kalustettua. Oulussa avajaiset pidettiin 11.9., ja muilla paikkakunnilla 14.8.

Avajaistilaisuuksissa oli paikalla kunkin paikkakunnan yhteiskunnallisia vaikuttajia, mm. kansanedustajia ja kunnan viranomaisia, sekä yhdistyksen jäseniä. Tampereella IEK:n vihki käyttöön maaherra Kaarina Suonio. Tilaisuuksien yhteydessä tehtiin valtakunnallinen tiedotuskampanja Keskusten avaamisesta, ja näin saatiin yhdistykselle varsin mukavasti julkisuutta jokaisella paikkakunnalla.

Toimitilojen saamisen myötä aluetoiminta on merkittävästi kasvanut, ja yhdistykseen on saatu myös paljon uusia jäseniä.

Joensuu

Aluetoimikunnan hallituksen kokoonpano oli seuraava:

Eero Hiltunen	puheenjohtaja
Päivi Hynynen	varapuheenjohtaja
Raili Mastola	sihteeri ja rahastonhoitaja
Helvi Ahvenainen	
Seija Lappalainen	
Minna Lääperi	
Pekka Suomalainen	

Hallitus kokoontui kuusi kertaa. Jäsenille lähetettiin vuoden aikana kaksi jäsenkirjettä. Lisäksi toiminnasta kerrottiin UutisKynnyksessä.

Toimikunnassa aloitettiin vertaistukiprojektia nimeltä Tukevasti Joensuun kaupungilta saadun rahoituksen turvin. Koulutussihteeri kävi Joensuussa kertomassa vertaistukitoiminnasta.

Toimikunnalla oli edustaja kunnallisessa vammaisneuvostossa Lieksassa ja vammaisjärjestöjen neuvottelukunnassa Joensuussa. Toimikunnan edustaja on ollut mukana kansalaistalon yhteishankkeessa Joensuussa.

Joensuun kaupungin nuorisotoimi myönsi Kynnys ry:n Joensuun toimikunnalle 10.000 mk:n nuorisopalkinnon. Näin osoitettiin viralliselta taholta tunnustusta vammaisten vapaaehtoistoiminnalle seitsemän vuoden työstä. Juhlatilaisuus oli 5.12. Karjalan talolla.

Jyväskylä

Toimikunta vietti 20-vuotisjuhliaan tänä vuonna. Toimikunnan hallitukseen kuuluivat

Tiina Hokkanen-Oja	puheenjohtaja
Jyrki Nieminen	varapuheenjohtaja
Aulis Mäkinen	sihteeri
Taimi Huuhtanen	
Jukka Levänen	
Arja-Liisa Linnasalo	
Kari Oja	
Liisa Saarnivaara-Soini	

Hallitus kokoontui kymmenen kertaa. Jäseniltoja järjestettiin kerran kuukaudessa kesätaukoa lukuun ottamatta. Toimikunta lähetti yhdeksän jäsenkirjettä.

Toimikunnalla on ollut kaksi edustajaa Keski-Suomen vammaisten yhteistyöjärjestössä. Toimikunta on ollut aktiivisesti mukana erilaisissa paikallisissa tapahtumissa, kontakti-improvisaatiokurssilla, hedelmällisyysfestareilla ja kansainvälisen vammaisten päivän Jyväskylän tapahtumassa, jonka aiheena olivat vammaisten oikeudet.

Oulu

Vuosi 1996 oli Kynnys ry:n Oulun toimikunnan toinen toimintavuosi. Vuoden aikana toimikunnan hallitus kokoontui 12 kertaa, jonka lisäksi pidettiin sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset. Hallituksen jäseninä olivat

Markku Laulumaa	puheenjohtaja
Hannu Salonpää	varapuheenjohtaja
Raija Pehkonen	sihteeri syyskuuhun asti
Eija Rautakorpi-Penttinen	sihteeri syyskuusta lähtien
Sisko Sergejeff	rahastonhoitaja
Päivi Mustonen	tiedottaja
Unto Lampinen	
Ester Gyngäs	
Valma Jaakola	
Pertti Heikkinen	

Jäsenille järjestettiin teemakohtaisia keskusteluiltoja, ja annettiin neuvontaa juridisissa ja muissa vammaisuuteen liittyvissä asioissa.

Sidosryhmien kanssa oltiin tiiviissä yhteistyössä. Toimikunta antoi koulutusta Oulun alueen sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksille, ja oli mukana esimerkiksi Open Care -tapahtumassa.

Yhdistys antoi konsultointia kuntien päättäjille vammaispalvelun järjestämisessä, ja teki ehdotuksen Oulun kaupungin kuljetuspalvelun soveltamisohjeiksi, jotka tulivat hyväksytyiksi. Myös tekniseen lautakuntaan on pidetty yhteysttä liikkumisesteiden poistamiseksi.

Yhdistyksellä oli edustus Oulun kaupungin vammaisneuvostossa.

Tampere

Kynnys ry:n Tampereen toimikunnan hallituksessa oli 5 jäsentä:

Paula Pietilä	puheenjohtaja
Sirpa Virtanen	varapuheenjohtaja
Kirsti Hilden	
Markku Laurila	
Sari Pulkkinen	

Toimikunta lähetti kaksi jäsenkirjettä, ja kertoi lisäksi toiminnastaan Uutis-Kynnyksessä.

Vammaisten naisten ryhmä Vaillinaiset kokoontui vuoden aikana 10 kertaa. Ryhmä osallistui 11.-14. järjestettyihin naiskulttuuripäiviin Tampereen Vanhalla kirjastotalolla. Vaillinaisten valtakunnallinen kesätapaaminen järjestettiin 14.-16.6. Vähäjärven lomakodissa Hauholla. Vaillinaisten toimintaa on esitelty myös lehdistössä.

Henkilökohtaisten avustajien työnantajien ja muiden palveluasumisesta kiinnostuneiden toimintaryhmä Pomoklubi kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Lisäksi Pomoklubin jäseniä osallistui Kynnys ry:n Tampereella järjestämän Kaapin paikka ja sen näyttäjät -seminaariin.

Toimikunta on pitänyt yhteyttä Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveystoimeen. Toimikunnalla on ollut Hämeen lääninhallituksen liikenneturvallisuus- ja vammaistyöryhmissä sekä Tampereen kaupungin vammaisneuvostossa. Sosiaali- ja terveysalan oppilaitosten opiskelijat ovat tutustuneet toimikunnan toimintaan.

Turku

Sääntömääräisessä kevätkokouksessa valittiin toimikunnalle hallitus:

Pekka Leinonen	puheenjohtaja
Satu Järviö	jäsen
Tarja Lamminen	jäsen
Liisa Soininen	varajäsen
Kaarina Lindqvist	varajäsen
Bengt Lindqvist	varajäsen

Hallitus kokoontui seitsemän kertaa. Hallituksen kokoukset olivat avoimia kaikille jäsenille. Aluesihteerin työtä on hoitanut syyskuusta asti Juha Salminen työkokeiluna.

Poliittisia päättäjiä informoimalla on pyritty vaikuttamaan vammaisia koskeviin asioihin. Toimikunta laati raportin vammaisten lasten integroitumisesta Turun peruskouluihin. Liisa Leinonen on ollut Turun kaupungin vammaisneuvoston nimeämänä ulkopuolisena järjestöjäsenenä sosiaalilautakunnan työryhmässä, joka laatii esityksiä vaikeavammaisten turkulaisten tarvitsemista palveluista ja tukitoimista.

Yhdistyksellä on ollut edustus Turun seudun vammaisjärjestöjen neuvottelukunnan hallituksessa. Toimikunta järjesti seminaarin "Kohti itsenäistä asumista" yhteistyössä Turun vammaisneuvoston kanssa.

3. VERTAISTUKI-/NEUVONTA JA KOULUTUS

Juridinen neuvonta

Lakimies Jari Korpi piti yllä juridista neuvontapalvelua vammaisuuteen liittyvissä lainsäädännöllisissä kysymyksissä. Palvelun kysyntä kasvoi koko vuoden ajan. Häneen ottavat yhteyttä yhä enemmän sekä vammaiset henkilöt että kuntien eri tahojen viranomaiset. Lakimies on auttanut asiakkaita erilaisten valitusten ja kanteluiden tekemisessä. Lisäksi hän on käynyt luennoimassa Kynnys ry:n omilla kursseilla vammaisuuteen liittyvästä lainsäädännöstä ja vammaisten oikeuksista. Merkittävä osa hänen työaikaansa on käytetty sidosryhmäkoulutukseen opiskelijaryhmille ja viranomaisille.

Vertaistukiryhmät

Vaillinaiset

Vammaisten naisten keskusteluryhmä Vaillinaiset kokoontui kevään aikana kerran kuussa keskustelemaan erilaisista vammaisuuteen ja naiseuteen liittyvistä asioista. Ryhmällä oli myös ulkomaisia vieraita, keväällä Maria Rantho ja syksyllä Johanna Krieger Saksasta.

Kompleksit ketoon

Keskusteluryhmä Kompleksit ketoon on vertaistukea käytännössä. Tämä suosittu ryhmä aloitti toimintaansa keväällä ja kokoontui siitä lähtien kahden viikon välein. Ryhmässä vaihdetaan kokemuksia ja etsitään yhdessä ratkaisuja yhteisiin ongelmiin. Ryhmän vapaaehtoisia vetäjiä ovat olleet Miia Sarlin, Timo Hinkula ja Kristiina Parvento, ja osallistujia on yleensä ollut kymmenkunta.

3R - Riko Rajasi Ryhmä

Tämä keskusteluryhmä kokoontui myös kahden viikon välein olemaan yhdessä keskustelujen, pelien ja leikkien merkeissä.

Kynän varteen -kirjoittajapiiri

Kynän varteen -kirjoittajapiiri kokoontui kevään aikana kirjoittamista harrastavien henkilöiden kohtauspaikkana.

Koulutustoiminta

Vuonna 1996 tapahtui Itsenäisen Elämän Keskuksen koulutustoiminnassa merkittävä uusi aluevaltaus. Kynnys ry käynnisti Helsingin yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen kanssa yhteistyön, jonka tuloksena marraskuussa 1996 alkoi seitsemän kuukauden pituinen vertaisneuvojakurssi Uudenmaan työvoimapiirin rahoittamana työllistymiskurssina. Yliopisto kutsui koulutussihteerin lokakuussa vertaisneuvojakurssin kurssinjohtajaksi ja Kynnys ry:n varsinaista koulutustoimintaa varten palkattiin määräaikainen kurssisihteeriksi.

Vammaisille suunnattu koulutustoiminta rahoitettiin myös v. 1996 sopeutusvalmennusrahoilla. Sisällöltään kurssit liittyivät henkilökohtaisten avustajien työnantajakoulutukseen sekä itsetuntemukseen ja henkilökohtaiseen kasvuun.

Kynnys ry:n maine vammaisalan kouluttajana kasvoi edelleen v. 1996. Koulutusasiakkaiksi vakiintuneet oppilaitokset ostivat eri mittaisia, yksilöllisesti suunniteltuja vammaisuuteen liittyviä opetuskokonaisuuksia. Tämän lisäksi erityisesti lakimies Jari Korpi oli kysytty luennoitsija muiden tahojen järjestämissä koulutustilaisuuksissa.

Vammaisille henkilöille suunnattu koulutus

Vammaisille henkilöille suunnattuna koulutuksena järjestettiin neljä koulutustapahtumaa.

Pomokurssi

Alkeistason Pomokurssi pidettiin Jyväskylässä ja se oli kestoaltaan nelipäiväinen. Kurssin sisältö koostui elämäntilanteen kartoituksesta, henkilökohtainen avustaja -järjestelmään tutustumisesta sekä tutustumisesta työlainsäädännön perusteisiin. Kurssille osallistui kahdeksan eri tavalla vammaista henkilöä, joista osa oli työnantajataipaleensa alkuvaiheessa ja osa vasta pohti henkilökohtainen avustaja -järjestelmän sopivuutta itselleen.

Seksuaalisuus voimavarana -kurssi

Tämä viikonloppukurssi järjestettiin marraskuussa Kauniaisissa Työväen akatemiassa. Paikalla oli kahdeksan yhdistyksen jäsentä, jotka saivat asiantietoa ja elämyksiä seksuaalisuudesta.

Mahdollisuuksien Tie

Helsingin IEK:ssa järjestettiin kaksipäiväinen kurssi, jonka tavoitteena oli ohjata jokaista kurssilaista löytämään sisimmässään piilevä "mahdollisuuksien tie". Kaksitoista innokasta kurssilaista oppi luottamaan enemmän omiin kykyihinsä, voimavaroihinsa ja mahdollisuuksiinsa.

Kaapin paikka ja sen näyttäjät -seminaari

Tampereen toimikunta järjesti yhteistyössä Helsingin IEK:n kanssa kaksipäiväisen seminaarin aiheesta *Kaapin paikka ja sen näyttäjät. Vammaisen henkilön itsenäisen asumisen yhteistyöverkosto*. Seminaarissa, johon osallistui n. 30 henkeä, käsiteltiin itsenäiseen asumiseen liittyviä palveluja ja yhteistyöverkostoja Tampereella.

Sidosryhmäkoulutus

Itsenäisen Elämän Keskuksen arvostettu sidosryhmäkoulutus oli kysyttyä myös v. 1996. Oppilaitokset ja järjestöt ostivat sekä yksittäisiä luentopalveluja että suurempia opetuskokonaisuuksia. Koulutuspaketteja myytiin seuraaville oppilaitoksille:

- Seurakuntaopisto: vammaishuolto (6 ja 22 oppituntia)

- Diakoniaopisto: vammaishuolto (21 oppituntia)
- Yksittäisiä luentoja pidettiin seuraaville tilaajille:
- Hämeenlinnan sosiaalialan oppilaitos: tulkkipalvelut
 - Espoon terveydenhuollon oppilaitos: vammaisuuden kohtaaminen
 - Helsingin sosiaalialan oppilaitos: vammaispalvelut
 - Helsingin IV terveydenhuollon oppilaitos: henkilökohtainen avustaja-järjestelmä
 - Helsingin sairaanhoito-opisto: vammaisen nainen
 - Mannerheimin Lastensuojeluliitto: vammaisen lapsen itsenäistyminen.
- Kouluttajina toimivat sekä Kynnys ry:n toimihenkilöt että useat aktiivijäsenet.

Vammaisen henkilö vertaisneuvojana -työllistymiskurssi

Marraskuussa 1996 käynnistyi seitsemän kuukauden (25 opintoviikon) mittainen Suomen ensimmäinen ammattimaisille vertaisneuvojille tarkoitettu koulutusohjelma. Sen tausta-ajatuksena oli kehittää sellainen ammatti, jossa vammaisuus ei olisi haitta vaan etu. Koulutusta lähtivät suunnittelemaan ja toteuttamaan Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus yhteistyössä Kynnys ry:n kanssa. Rahoittajana toimi Uudenmaan työvoimapiiri, joka hyväksyi kurssille 16 työtöntä tai välittömän työttömyysuhan alaisena olevaa eri tavalla vammaista henkilöä.

Koulutuksen tavoitteena on perehtyä vammaishuollon asiantuntija-, ohjaus ja neuvontatehtäviin. Opiskelijat saavat hyvin monipuoliset tiedot sosiaalipoliitikasta ja sosiaaliturvasta, kuntoutuksesta sekä vammaisia koskevasta lainsäädännöstä. Tämän lisäksi he valmentautuvat käytännön asiakastyöhön, esiintymiseen, viestintään ja vammaisen henkilön tukemiseen eri elämäntilanteissa.

Koulutusohjelma on monimuoto-opiskelua sisältäen luentoja, kirjallisuutta, kirjallisia tehtäviä ja työharjoittelua. Kurssinjohtajaksi Helsingin yliopiston täydennyskoulutuskeskus pyysi Kynnys ry:n koulutussihteerin Gunilla Sjövallin.

Tukipuhelintoiminta

KynnysKorva - tuki- ja rohkaisupuhelin vammaiselta vammaiselle vastaa puheluihin perjantai-iltaisina kello 21-24. KynnysKorvan päivystäjinä eri tavoin vammaiset vapaaehtoiset, jotka ovat sitoutuneet jatkuvaan koulutukseen.

KynnysKorva on sitoutunut noudattamaan eettisiä toimintaperiaatteita, jotka on laatinut Vapaaehtoisen puhelinauttamisen eettisten periaatteiden neuvottelukunta ja jotka edellyttävät mm. täydellistä luottamuksellisuutta ja nimettömyyttä. Yhteyshenkilönä toimi koulutussihteerin Gunilla Sjövall. Kynnys ry. kutsuttiin neuvottelukunnan vaihtuvaksi jäseneksi kaksivuotiskaudelle, joka alkoi 1.10.96.

4. TIEDOTUSTOIMINTA

Kynnys-lehti

Vuonna 1996 lehti ilmestyi neljä kertaa. Artikkelien aiheita olivat mm. kuntoutus, erilaiset Euroopan Unioniin ja vammaisuuteen liittyvät asiat, työllisyys ja moraaliset kysymykset kuten eutanasia. Kulttuuriasiat olivat näkyvästi esillä, mm. elokuvat ja kirjallisuus.

Lehden tekijät vaihtuivat suuresti vuoden aikana. Päätoimittajana on ollut alusta lähtien Kalle Könkkölä. Toimitussihteerinä aloitti syksyllä Tarja Hottinen. Toimittajana oli vuoden alussa Päivi Mustonen. Syksyllä toimittajana aloitti Matti Jatkola, ja aivan lopussa toimittajien joukkoon liittyi Sirpa Hietala, jonka ensimmäiset artikkelit ilmestyvät vuoden 1997 numeroissa. Lehden taittajana on ollut Pekka Leinonen. Lehden ilmoitusmyyjänä toimi kesään 1996 saakka Timo Saastamoinen.

Lehden sai painettuna, piste- tai kasettiversiona.

Uutiskynnys

Uutiskynnys on jäsentiedote, joka ilmestyi 12 kertaa. Tiedote kopioitiin toimistolla ja postitettiin noin kerran kuukaudessa kaikille jäsenille. Jäsentiedotteen sai mustavalkoisena tai kasettiversiona. Tiedotteessa kerrottiin ajankohtaisista asioista sekä yhdistyksen sisällä että yhteiskunnassa yleensä.

Filmifestivaalit

Tammikuulle 1997 suunniteltiin elokuvatapahtumaa nimeltä Täydellinen rujo ihminen yhteistyössä Valtion taidemuseon kanssa. Vaikka tapahtuma järjestettiin Ateneumissa vasta 16.-19.1.97, sen suunnittelu ja tiedottaminen oli kiivaasti käynnissä jo joulukuun lopulla.

Julkaisujen myynti

Yhdistyksen eri julkaisuja myytiin sekä vammaisille henkilöille että viranomaisille ja sosiaalityöntekijöille. Sekä Vammaispalvelut-kirja että Henkilökohtaisen avustajan työnantajan opas kävivät hyvin kaupaksi. Yhdistyksen kautta myytiin myös Pentti Murron ja Tuuli Helteen runokirjoja sekä Kalle Könkkölän elämäkertaa.

5. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Helios

Yhdistys toimi aktiivisesti EU:n vammaisohjelmassa nimeltä Helios. Tämän ohjelman puitteissa yhdistyksen edustajat osallistuivat opintokäynteihin muissa Euroopan maissa toimiviin vammaisjärjestöihin. Kynnys ry. järjesti itse 22.-25.8. opintokäynnin, jonka teemana oli vertaisneuvonta. Opintokäyntiin osallistui 15 henkilöä, jotka kuuluivat Itsenäisen Elämän Keskuksessa luentoja suomalaisesta vammaisten henkilöiden omasta toiminnasta ja jotka vierailivat mm. Raspy ry:ssä.

Kansainvälinen kulttuuritoiminta

Sari Salovaara oli Suomen toisena edustajana Euroopan Unionin vammaisten luovuutta edistävän järjestössä EUCREA:ssa. Hän osallistui joulukuussa EUCREA:n yleiskokoukseen Madridissa. Hänet valittiin myös järjestön johtokuntaan. Yhdistys teki yhteistyötä myös maailmanlaajuisen Very Special Arts -järjestön kanssa. Maaliskuussa Sari Salovaara sai tältä järjestöltä stipendiin USA:han, jossa vietti kaksi viikkoa tutustumassa maan vammaisohjelmiin kulttuurin alalla.

Sambia-opiskelijaprojekti

Projektissa tuettiin Sambian Lusakan yliopiston vammaisia opiskelijoita stipendeillä.

Vammaisten oikeudet EU:ssa

29.2. oli Helsingissä kokous Resurssi-projektin eurooppalaisten kumppaneiden kanssa. Seuraavana päivä yhdistys järjesti seminaarin aiheena Vammaisten oikeudet EU:ssa. Seminaarin puheenjohtajana toimi Kalle Könkkölä, ja puhujina olivat mm. Mr. Colin McKay, Eurooppa-ministeri Ole Norrback, kansanedustaja Erkki Tuomioja ja valtiosääntöoikeuden apulaisprofessori Martin Scheinin.

Seminaarissa pidetyn paneelikeskustelun puheenjohtajana oli Martin Scheinin ja osallistujina kansanedustajia eri puolueista. Seminaarin yhtenä tavoitteena oli saada laajennettua Maastrichtin sopimuksen 6. artiklan soveltamisalaa siten, että kielletäisiin syrjintä myös vammaisuuden perusteella. Seminaarissa oli 103 osallistujaa: Kynnys ry:n luottamus- ja toimihenkilöitä kaikkialta maasta, muiden vammaisjärjestöjen edustajia ja viranomaisia.

6. RESURSSI-PROJEKTI

Resurssi-projekti on työttömille vammaisille henkilöille suunnattua työllisyyskoulutusta. Se on syystä tai toisesta työelämän ulkopuolelle jääneiden vammaisten "ponnahduslauta" kohti työelämää. Resurssi-projekti on vammaisista itsestään lähtevää toimintaa (empowerment).

Käynnistys

Hanke käynnistyi vuoden 1996 alussa. Sitä koordinoi projektipäällikkö, joka aloitti työnsä 17.1. ja jonka toimipiste on Helsingissä. Hänen ensimmäinen työtehtävänsä oli valmistella hallitukselle projektin käynnistämiseen ja projektisihteereiden palkkaamiseen liittyvät asiat. Varsinainen Resurssi-projekti alkoi maalis-huhtikuussa viidessä eri läänissä.

Henkilöstö

Resurssi-projektissa toimi projektipäällikkönä Sari Loijas. Lisäksi projektissa oli aluksi kahdeksan, sittemmin seitsemän projektisihteeriä:

Mervi Niemelä
Jari Moisander

Joensuu
Jyväskylä

Antti Teittinen	Jyväskylä
Katri Koskinen	Tampere
Rita Järvinen	Tampere
Olli Nordberg	Turku
Liisa Leinonen	Turku
Eija Rautakorpi-Penttinen	Oulu

Jyväskylään, Tampereelle ja Turkuun palkattiin kaksi puolipäiväistä projektisihteeriä, ja Ouluun ja Joensuuhun kokopäiväiset projektisihteerit. Myöhemmin syksyllä Jari Moisanderin toimi muutettiin kokopäiväiseksi, kun toinen puolipäiväinen työntekijä siirtyi muihin tehtäviin. Resurssi-projekti on tarjonnut työtä kahdeksalle vammaiselle henkilölle.

Koulutus

Resurssi-projektissa järjestetään työllisyyskoulutusta vammaisille henkilöille. Tarkoituksena on antaa heille työelämässä tarvittavia sosiaalisia valmiuksia. Projektin toisena tavoitteena on saada työnantajat näkemään vammaiset henkilöt työvoimana ja käyttämättömänä resurssina.

Resurssi-koulutus koostuu neljästä viikon mittaisesta kurssista:

1. Starttikurssi, jossa kartoitetaan kunkin yksilöllinen elämäntilanne
2. Ammatinvalintaa selkeyttävä ja erilaisia ammatteja esittelevä kurssi
3. Työelämän sosiaalisiin haasteisiin ja työnhakuun valmiuksia antava kurssi
4. Oman työpaikan luomiseen, omaehtoiseen työllistymiseen ja yrittäjyyteen keskittyvä kurssi.

Kurssien jälkeen jokaiselle laaditaan työllistymis- tai opiskelusuunnitelma ja pyritään löytämään joko työharjoittelu- tai opiskelupaikka. Kurssien välillä kokoonnutaan opiskelemaan vertaisryhmien parissa.

Kursseille osallistuneilta henkilöiltä on kysytty palautetta, ja palaute kertoo omaa kieltään projektin onnistumisesta. Kukaan kurssilaisista ei ole kokenut koulutusta turhaksi. Sen ei kuitenkaan uskottu johtavan välittömään työllistymiseen. Pikemminkin koulutuksessa saatujen valmiuksien arveltiin edistävän työnsaantia pidemmällä aikavälillä. Erilaisissa ammateissa ja monilla elämän osa-alueilla ansioituneet vammaiset luennoitsijat ja projekti-henkilöstä ovat toimineet kannustavina ja rohkaisevina esimerkkeinä kurssilaisille. Kurssilaisissa on herännyt tai vahvistunut usko omiin mahdollisuuksiinsa ja kykyihinsä saada työtä vammaisuudestaan huolimatta tai ehkä juuri sen ansiosta.

7. SAAMELAISPROJEKTI

Yhdistyksen saamelaisprojektissa on projektisihteerinä Ristenrauna Magga, joka työskentelee saamelaisvaltuuskunnan tiloissa. Käytännössä työ on ollut hyvin monipuolista vammaisten henkilöiden itsenäisen elämän tukemista, mm. tiedotusta, neuvontaa ja ohjausta oikeuksista ja mahdollisuuksista käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon, opetusviranomaisten, työvoimatoimiston ja KELA:n palveluja sekä avustamisesta asiainnissa viranomais-ten luona ja erilaisten hakemusten tekemisessä.

Projektisihteeri on myös toiminut saamen kielen ja kulttuurin tulkkina erilaisissa asiakastilanteissa ja toiminut koordinaattorina palvelusuunnitel-

mia laadittaessa. Vaikuttamistyö vammaisten henkilöiden aseman parantamiseksi ja kartoittamistyö saamelaisten vammaisten henkilöiden kokonaistilanteesta on ollut se osa työstä, joka on seurannut mukana koko ajan joka tilanteessa.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa on perinteisesti käytetty vain suomen kieltä. Tämän takia saamelaisilla vammaisilla on ollut vaikeuksia saada tarvitsemiin palveluita. Yhteydenotot projektisihteerin kuitenkin koettu myönteisiksi ja helpoiksi, koska sihteerikin on saamelainen. Asiakasmäärät ovat tasaisesti lisääntyneet, saamelaisalueen vammaiset ovat "löytäneet" projektisihteerin ja aktiivisesti käyttäneet palveluita hyväkseen.

Työskentelymuodot

Työskentelymuotoina ovat olleet henkilökohtainen tiedotus, neuvonta ja ohjaus, joita on tehty kotikäynneillä asiakkaiden luo, puhelinneuvonta sekä erimuotoiset ryhmätilaisuudet (kokoukset, palaverit, seminaarit jne.). Lisäksi on tiedotettu saamelaisradion kautta sekä kirjallisilla tiedotteilla ja lehtiartikkeleilla.

Seminaarit

Vuoden 1996 aikana järjestettiin kaksi seminaaria vammaisten henkilöiden asemasta ja vammaispalveluista Enontekiöllä ja Utsjoella. Kumpaankin seminaariin osallistui noin 40 henkeä: vammaisia henkilöitä ja heidän omaisiaan sekä eri viranomaisia ja järjestöjen edustajia. Alueen asukasmäärät huomioon ottaen seminaarien osanottajajoukko oli todella runsas. Yhtenä tavoitteena oli pohtia, mikä on vammaisten saamelaisten asema kaksinkertaisena vähemmistönä.

Yhteistyökumppanit

Yhteistyökumppaneina työskentelyssä ovat asiakkaiden ja projektiryhmän lisäksi toimineet saamelaisjärjestöt, saamelaiskäräjien sosiaali- ja terveyslautakunta, alueen vammaisjärjestöt, kuntien vammaisneuvostot, kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaiset, Kelan saamelaisasiain sihteerit, työvoimaviranomaiset ja Lapin sairaanhoitopiirin alueen kuntoutusohjaajat.

Saamenkielinen tiedotusmateriaali

Saamenkielellä on tiedotusmateriaalia vain muutamia yksittäisiä esitteitä. Projektissa on kartoitettu materiaalia ja laadittu käsikirjoituksen runko saamenkielistä vammaispalveluopasta varten.

8. TALOUS

RAY myönsi vuodelle 1995 yleisavustusta 971 000 mk ja Helsingin kaupunki 100 000 mk. Nämä olivatkin yhdistyksen yleisen toiminnan suurimpia rahoittajia. Resurssi-projektin loppusumma oli noin kaksi miljoonaa markkaa, ja projektia rahoittivat Euroopan unionin sosiaalirahasto ja työministeriö.